

මිනෝටමුල්ල කසල කන්දෙන් පරිසර දූෂනය දිගටම

අපගේ වාර්තා කරුවන් විසින්
2017 ජනවාරි 20

කොලොන්නාව මිනෝටමුල්ල ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති, කොලඹ මහනගර සභාව හා කොලොන්නාව නගර සභාව මගින් කිසිදු කලමනාකරනයකින් තොරව හා අතිශයින් අනතුරුදායක අකාරයෙන් ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැරලන කසල කන්ද, එම ප්‍රදේශවාසීන්ට පමනක් නොව මුළුමහත් කොලඹ ප්‍රදේශයටම දැවැන්ත, සෞඛ්‍ය හා පාරිසරික තර්ජනයක් ලෙස දිගටම පවතී.

පසුගිය මහින්ද රාජපක්ෂ ආණ්ඩුවෙන් මෙම බරපතල ගැටලුවට මොනම විසඳුමක්වත් නොලැබෙන තතු යටතේ දැඩිලෙස කනස්සල්ලට පත්ව සිටි ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ වෛරය ගසා කමින් පාලක චක්‍රමයේ සිරිසේන හමුදා 2015 ජනාධිපතිවරනයට පෙර කියා සිටියේ තමන් බලයට පැමිණි සැනින් කොන්දේසි විරහිතව මෙම ස්ථානයේ කුණු දැමීම නවතා, එම භූමිය පාරිසරිකව ප්‍රතිසංස්කරනය කරන බවයි. නමුත් ප්‍රදේශයට ගිය ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවි (ලෝසවෙඅ) වාර්තා කරුවන්ට ජනතාව කියා සිටියේ මෙය සම්පූර්ණ රැවටීමක් වූ බවත් රජය පත්වී වසර දෙකකට පසු සිදුවී ඇත්තේ කසල බැහැරකිරීම තවත් සීග්‍ර වීම පමනක් බවත්ය.

අවුරුදු 40ක් පමණ කාලයක් කොලොන්නාව නගර සභා ප්‍රදේශයේ අපද්‍රව්‍ය බැහැරලන ස්ථානය වශයෙන් පැවති මෙම භූමි භාගයට 2009 සිට කොලඹ නගර සභා ප්‍රදේශයේ කසල ද දැමීම ආරම්භ කිරීමත් සමග මහා පරිමාණයෙන් වර්ධනය වී, මේ වන විට අක්කර 23ක් පුරා පැතිර ඇති අතර අඩි 100කට වැඩි උසකින් යුක්ත වේ.

කසල කන්ද නිසා අවට ජනතාව මුහුණදෙන අනතුරු පසු ගිය වසර දෙක තුළ තවදුරටත් ප්‍රසාරනය වී ඇති ආකාරය ගැන ප්‍රදේශයේ වැසියන් ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවිය (ලෝසවෙඅ) වෙත කරුණු දැක්වූහ.

තරුණයෙක් වන දිමංක නිරෝෂන් මෙසේ පැවසීය: “මෙතන තියන ඉස්කෝලේ [මිනෝටමුල්ල රාහුල විද්‍යාලය] කරගෙන යන්න බැරි තැනට ඇවිල්ල

තියෙන්නේ මේ කුණුකන්ද නිසා. ලමයි ලෙඩ වෙනවා. ගුරුවරු අකමැතියි එන්න මැස්සෝ නිසා. ඉස්සර මේ ඉස්කෝලේ ඕ-ලෙවල් [සාමාන්‍ය පෙල] දක්වා තිබ්බ දැන් තියෙන්නේ පහ වසරට විතරයි. ඉතින් හිතාගන්න මේ ප්‍රශ්නේ තරම... කලින් මහින්ද රාජපක්ෂට පක්ෂව හිටපු කොලොන්නාව නගරාධිපති හා සමහර මන්ත්‍රීවරු දැන් මේ ආණ්ඩුවත් පැත්තේ, ඉතින් දැන් මේගොල්ලොත් කුණු කන්ද රකිනවා.”

තම නැගෙනහිර පවුල සමග සමග කුඩා නිවසක පදිංචිව සිටින අතුල කුමාර කියා සිටියේ, මෙහි කුණු දැමීම නතර කරන ලෙසට උසාවි නියෝග යක්ද කලකට පෙර ලබා දී ඇතිමුත්, විවිධ කරුණු ඉදිරිපත් කර වරින්වර කල් ලබා ගනිමින්, කොලඹ හා කොලොන්නාව නගර සභා විසින් මෙහි කුණු දැමීම දිගටම කරගෙන යන බවයි. පසු ගිය වැසි සමයේ කසල කන්දෙන් කොටසක් කඩා වැටුණු බවත්, පොලොව කිඳා බැසීම නිසා ගෙවල් කීපයකටද අලාබහානි සිදුවූ බවත් ඔහු තව දුරටත් පැවසීය. “එක වතාවක් කිව්වා ජපන් කොම්පැනියක් ගෙනල්ල මේ කුණු අහක් කරන වැඩ පිලිවෙලක් හදනවා කියල. ඊට පස්සේ කිව්වා මෙතෙන්නට රේල් පාරක් දාල මේ කුණු පුත්තලමට ගෙනියනවා කියලා. මේවා සම්පූර්ණ බොරු.”

2016 මැයි මාසයේ ඇතිවූ ගංවතුර උවදුරින් තමන් පීඩා විඳි ආකාරය විස්තර ඔහු විස්තර කලේය: “පහු ගිය ගංවතුරට මේ මුලු පලාතෙ ගෙවල් අඩි 7ක් විතර යට වුනා. මේ කුණු කන්දෙන් ආපු ජරාව මේ පැත්තේ විතරක් නෙමෙයි කැලහි ගඟ දිගට හැතැමීම ගානක් පැතිරුනා. මේ ගෙවල් කුණු වලින් පිරිලා තිබුනේ. වෙන කරන්න දෙයක් නැති කමට අපි පුලුවන් විදියට ගෙවල් සුද්ද කරලා නැවත පදිංචි වුනා. ගංවතුරත් එක්ක හැදිවිව ලෙඩ හින්ද මේ අවට අය සති ගනන් ඉස්පිරිතාල වල හිටියා. ආණ්ඩුවෙන් ලැබුනේ රුපියල් 10,000ක් විතරයි, ඒකත් මාස ගානක් ගිහින්.”

මීට මාස තුනකට පෙර හදුනා නොගත් විෂබීජයක් ශරීර ගත වීමෙන්, කසල කන්ද අසලම නිවසක විසූ තෙහුලේ වියන්ඟී නම් අවුරුදු දෙකහමාරක දැරියක් මියගොස් ඇත. ඇයගේ මව එම්. කුමාරි ලෝසවෙඅ වෙත කියා සිටියේ කසල කන්ද නිසා නිතිපතා මේ

ප්‍රදේශයේ දරුවන් බරපතල ලෙස රෝගාතුර වන බවත්, තම දියනියට විෂ බීජය ශරීරගත වීමද මේ කසල නිසා සිදුවූ බව වෛද්‍යවරුන් මෙන්ම ප්‍රදේශ වාසින්ද පවසන බවය. “මුලින් දුවගේ කටේ තුවාල වගයක් ආව, ඊට පස්සේ බහින්නේ නැතිව උන ගන්න සති ගානක්, පස්සේ ලමා රෝහලට එක්කරගෙන ගිහින්, ඒකේ අයි.සී.යු (දැඩිසත්කාර ඒකකය) එකේ සතියක් ඉඳලා තමයි නැති උනේ. දොස්තරල කලින් කිව්වා මොලේ උනක් කියල, පස්සේ කිව්වා එගොල්ලන්ටත් විෂබීජය මොකක්ද කියල හරියට කියන්න බැහැ කියල.”

ප්‍රදේශ වාසින් ගනනාවක්ම කියා සිටියේ රජය තමන්ව මේ නිවාස වලින් ඉවත් කර ගැනීමේ වැයමක ද සිටින බවයි. මහින්ද රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව යටතේ තට්ටු නිවාස සංකීර්ණ වලට මේ නිවැසියන් යවන බවට බොරු පොරොන්දුවක් යටතේ ජනතාව නිවාස වලින් ඉවත් කිරීමට උත්සාහ කලද එයට දැඩි විරෝධයක් ඇතිවිය. වර්තමාන ආණ්ඩුවද අවස්ථා ගනනකදී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ නිලධාරීන් නිවැසියන්ට ඉවත්වන මෙන් දැනුම් දී ඇතත්, තමන්ට ලැබෙන විසඳුම කුමක්ද යන්න ප්‍රශ්න කල විට ඔවුන් නිරැක්තර බව ප්‍රදේශ වාසිහු පැවසූහ.

ලෝක සමාජවාදී වෙබ් අඩවිය මින් මින්පෙරද පෙන්වා දී ඇති පරිදි, මිනොටමුල්ල කසල කඳ පිලිබඳ ප්‍රශ්නය එම ප්‍රදේශවාසීන්ගේ දුක්ගැනවිල්ලකට පමනක් සිදුවිය නොහැක. මෙය කොලොන්නාව, සේදවත්ත, ගොතටුව, කොට්ඨාවත්ත, දෙමටගොඩ හා නොටලග වැනි ප්‍රදේශ ගනනාවක භූගත ජලය හා වාතය දෂ්‍යනය වීමට සෘජුව බලපා ඇත. පසුගිය ගංවතුර සමයේ කසල කන්දෙන් නිකුත් වූ කලු පැහැති දූෂිත ජල කන්ද කිලෝමීටර දෙකක් පමන ඇතින් ඇති කැලහි ගඟ දක්වා විහිදී යනු දක්නට ලැබිණි. කන්දෙන් නිකුත් වන දුගඳ කිලෝමීටර 4 ක් පමන ඇතින් ඇති කලපලුවාව හා වැලිකඩ වැනි ප්‍රදේශ කරාද සමහර දින වල පැතිර යන බව ලොසවෙඅ කල විමසීම් වලදී වාර්තා හෙලි විය. දැනටමත් බරපතල ලෙස දූෂනයට ලක්ව ඇති කැලහි ගඟ ආශ්‍රිත තෙත්බිම් හා වෙරලාශ්‍රිත පරිසර පද්ධතිය මේ කසල කන්ද මගින් යලි හැරවිය නොහැකි ආකාරයේ විශාල පාරිසරික අනතුරකට ලක්කර ඇත.

කොලඹ දිස්ත්‍රික් එක්සත් ජාතික පක්ෂ මන්ත්‍රී හා කොලොන්නාව සංවිධායක එස්. එම්. මරික්කාර් පසුගිය දෙසැම්බර් මාසයේ ගුවන් විදුලි නාලිකාවක සාකච්චාවකට පැවසුවේ මේ ප්‍රශ්නය විසඳීමට අවශ්‍ය පියවර වලින් සියයට අනූ පහක් රජය විසින් ගෙන ඇති බවත් දෙසැම්බර් 31 දා සිට මෙහි කසල

බැහැර කිරීම සම්පූර්ණයෙන් නතර කරන බවත්ය. මෙය බොරුවක් බව පෙන්වා දුන් ප්‍රදේශ වාසීන් කියා සිටියේ, සම්පූර්ණයෙන් නතර කරනු තබා කුනු දැමීමේ කිසිදු අඩුවක් වත් සිදුවී නැති බවය.

මරික්කාර් පසුගිය රාජපක්ෂ ආණ්ඩුවට එරෙහිව, ව්‍යාජ වාම පෙරටුගාමී සමාජවාදී පක්ෂය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වල සහය ඇතිව මේ කසල කන්ද පිලිබඳ ගැටලුව තොරම්බල් කරමින් නිෂ්පල විරෝධතා සංවිධානය කල අයෙකි. නමුත් මේ කසල කන්දෙන් මතුකර ඇති බරපතල අනතුර පිලිබඳව වර්තමාන ආණ්ඩුවට ඇති තුවිලි නොතැකීම ප්‍රකාශ කරමින් ඔහු තව දුරටත් පැවසුවේ තම ප්‍රධාන උත්සුකය නම් මේ වටිනා බිම වැදගත් වානිජ කාර්යයක් සඳහා යොදා නොගැනීම බවයි. “මෙතන ඉඳල කොලඹ වරායට කිලෝමීටර දෙකක්වත් නැහැ. කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයට කිලෝමීටරයක් වත් නැහැ. මේක ආර්ථික මර්මස්ථානයක්... මේ අක්කර 28ක භූමි භාගය ඊලග නවීන නගරය හදන්න පාවිච්චි කරන්න ඕනේ”.

දේශපාලන සංස්ථාපිතයේ මේ උත්සුකයන්ගෙන් පෙනී යන්නේ කොලඹ කම්කරුවන් හා දැගීන් මුහුණ දී ඇති, මෙවැනි පරිසර ගැටලුත්, පොදු සේවාවන්ගේ බිඳ වැටීමත්, නිවාස අයිතියට එල්ලවී ඇති ප්‍රහාරත් සියල්ල එකට බැඳී තිබෙන බවයි. බ්‍රිතාන්‍ය පාලනය සමයේ සිට සියලු ධනපති ආණ්ඩු කොලඹ නගරය නිර්මාණය කර ඇත්තේ පොදු මහජනතාවගේ මූලික පහසුකම් ගැන තැකීමක් සහිත මනා සැලසුමකින් නොවේ. විශේෂයෙන්ම 1977ත් පසුව පත්වූ සියලු ආණ්ඩු අනුගමය කල පුද්ගලිකරනය, අවිධිමත් තැනීම් හා විශදම් කැපීම් නිසා මෙවැනි දැවැන්ත පරිසර ගැටලු ගනනාවක් නගරය පුරාම මතු වී ඇත. ඒවායේ අනතුර වර්තමාන නගර වාසීන්ගේ පමනක් නොව ඉදිරි පරම්පරා ගනනකගේදී ජීවිත වලට ඉහලින් ලඹදෙයි.

මේ ගැටලු විසඳනු වෙනුවට සියලු අනුප්‍රාප්තික ආණ්ඩු වල මෙන්ම වර්තමාන ආණ්ඩුවේද උත්සුකය වී ඇත්තේ කොලඹ නගරයේ පොදු බිම් හා දැගී නිවාස ඇති ප්‍රදේශ ලාබ ගරන පුද්ගලික “ආයෝජන” වලට විවෘත කරගන්නේ කෙසේද යන්නයි. කොලඹ හා තදාසන්න ප්‍රදේශවලින් දැගී ජනයා පලවා හැර මහ ආයෝජකයන් සඳහා ගොඩනැගෙන මෙගාපොලිස් ව්‍යාපෘතියක් දියත් කර ඇති ආණ්ඩුව පරිසර විනාශයෙන් වද විඳින මිනොටමුල්ල හා කොලොන්නාව ජනයා මතට මීලගට එම ප්‍රහාරය කඩා පත් කරනු ඇත.